

Digitalni upravljački sistemi

Test I

Ime i prezime: _____

Broj indeksa: _____

1. Definirati sledeće pojmove

$\mathcal{Z}$ -transformacija: _____

Modifikovana $\mathcal{Z}$ -transformacija: _____

Relejni signal je: _____

Digitalni signal je: _____

2. Na osnovu teoreme odabiranja, kontinualni signal se može savršeno (u potpunosti) rekonstruisati iz svojih odbiraka ukoliko je frekvencija odabiranja _____ od _____ frekvencije u signalu.

3. Regulacioni uređaj upravlja otvorenosću servo-ventila. Otvorenost ventila se kontroliše pomoću strujnog analognog signala u standardnom opsegu 4..20mA. Ventil je potpuno zatvoren ukoliko na ulazu dobije strujni signal manji od 4mA, a potpuno otvoren ukoliko na ulazu dobije strujni signal sa vrednošću iznad 20mA. Koliku brojnu vrednost regulacioni uređaj mora dovesti na ulaz 8-bitnog D/A konvertora da bi se ventil otvorio 65%. (Smatrati da je ventil linearan, odnosno da se otvorenost ventila povećava proporcionalno sa porašću vrednosti ulaznog signala.)

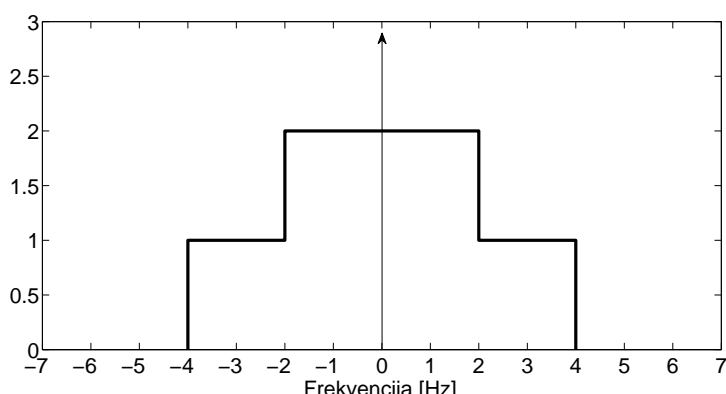
Odgovor: _____

4. Predložiti periodu odabiranja za signal $f(t) = \sin(3\pi t) + 8\sin(6\pi t)$. Kolika je u tom slučaju Nikvistova frekvencija? Obavezno naglasiti jedinice (rad/s ili Hz).

$\Omega_s =$ _____

$\Omega_N =$ _____

5. Na slici 1 je prikazan spektar analognog signala. Ukoliko je frekvencija odabiranja $f_s = 7Hz$ skicirati spektar signala nakon odabiranja.

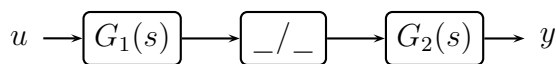
Slika 1:

6. Dat je proces opisan funkcijom prenosa $G(s) = \frac{4}{s+3}$.
  - (a) Preporučiti period odabiranja za dati sistem.
  - (b) Sa tako odabranom periodom odabiranja naći digitalni ekvivalent sistema.

7. Dat je proces opisan funkcijom prenosa $G(s) = \frac{3}{s+1}e^{-1,7s}$. Ukoliko je vreme odabiranja $T = 0,25s$ formirati digitalni ekvivalent sistema.

8. Pokazati da je $\mathcal{Z}\{\cos(\theta k)\} = \frac{z(z-\cos\theta)}{z^2-2z\cos(\theta)+1}$.

9. Kontinualni sistem je opisan modelom u prostoru stanja

$$\dot{x} = -4x + 3u$$

$$y = 2x + u$$
  - a) Pod pretpostavkom da se na ulazu sistema nalazi kolo zadržke nultoga reda, a vreme odabiranja $T = 1s$ naći odgovarajući diskretni model u prostoru stanja.
  - b) Naći funkciju prenosa tako diskretizovanog sistema.

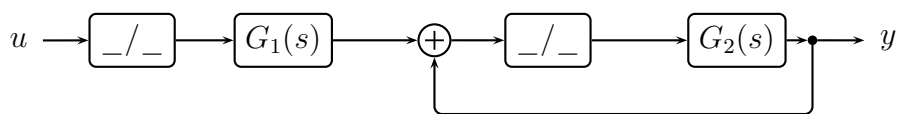
10. Naći inverznu $\mathcal{Z}$ transformaciju izraza $F(z) = \frac{z(z-0,2)}{(z-0,1)(z-0,5)}$.
11. Odrediti funkciju diskretnog prenosa sistema za diskretni sistem opisan diferencnom jednačinom: $y[k+2] - 3y[k+1] + 4y[k] = u[k+1] + u[k]$.
12. Odrediti kompleksne likove signala na izlazu sistema prikazanih na slikama 2 i 3. Na svim potrebnim mestima uvrstiti kola zadržke. Naznačiti sve potrebne diskretizacije. U oba slučaja naznačiti da li se za posmatrane sisteme može definisati funkcija diskretnog prenosa.

Slika 2: $Y^*(s) =$ _____

Slika 2:

Slika 3: $Y^*(s) =$ _____

Slika 3:

13. Linearni, vremenski invarijantni sistemi su stabilni ukoliko im se svi polovi nalaze _____. Diskretni (digitalni) vremenski invarijantni sistemi su stabilni ukoliko im se svi polovi nalaze _____.
14. Ispitati stabilnost procesa čiji su karakteristični polinomi:
- a) $f(z) = (z-0.1)(z-0.2)(z-0.3)$ Odgovor : _____
  - b) $f(z) = (z-0.9)(z-2)$ Odgovor : _____
  - c) $f(z) = (z-1.2)(z^3+z^2+z+1)$ Odgovor : _____
  - d) $f(z) = (z-0.1)(z^2+0.1z+0.2)$ Odgovor : _____

15. Na slici je prikazan položaj polova određenog kontinualnog sistema. Skicirati položaj polova odgovarajućeg diskretnog ekvivalenta na slici ispod. Za svaki od prikazanih polova skicirati odziv na impulsnu pobudu .

